

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2016

Haparanda kommun

Conny Erkheikki
Auktoriserad revisor

April 2017

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	6
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	6
3.2.1.	Iakttagelser	6
3.2.2.	Revisionell bedömning	8
3.3.	Rättvisande räkenskaper	8
3.3.1.	Iakttagelser	8
3.3.2.	Revisionell bedömning	9

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2016. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat delvis är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2016 är delvis uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall inte är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2016 är inte uppfyllda.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed.

2. *Inledning*

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och lands-ting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. *Syfte och revisionsfrågor*

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- Resultaträkning
- Kassaflödesanalys
- Balansräkning
- Sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag har inte granskats inom ramen för årsredovisningen utan ingår istället i granskningen av den övergripande ansvarsutövningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsstandard för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsstandard med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2017-03-22. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2017-04-10 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2017-04-24.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Av årsredovisningen framgår i tillräcklig omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och text.

Förvaltningsberättelsen innehåller även information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar delvis en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet. Information om de kommunala bolagen återfinns främst i verksamhetsberättelserna. Förvaltningsberättelsen skulle vinna på att de kommunala bolagens verksamhet, ställning och annan relevant information redovisades mer utförligt såsom del av den samlade kommunala verksamheten.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplýsningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplýsningar om orsaker till nämndernas budgetavvikelser lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Driftredovisning per nämnd, tkr	2016	Budget	Budgetavvikelse
Kommunstyrelsen	76966	76763	-203
Samhällsbyggnadsnämnden	3156	3163	7
Barn- och ungdomsnämnden	247368	250224	2856
Socialnämnd	239101	233488	-5613
Summa nämnderna	566591	563638	-2953

Socialnämnden redovisar ett underskott om 5,613 mnkr, trots att de erhållit ett tilläggsanslag om 7 mnkr under 2016. Prognoser pekar på att underskottet under 2017 kommer att öka, om inte ytterligare åtgärder vidtas.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Kommunen uppnår balanskravet med ett justerat resultat om 18,121 mnkr och har en ekonomi i balans för år 2016.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

3.2. God ekonomisk hushållning

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2016:

Finansiella mål	Utfall 2016	Måluppfyllelse KS bedömning
Resultatöverskott på 2 % av skatter- och statsbidrag	2,80%	Uppnått
Vid försäljning av fastigheter eller mark (inklusive resultatet av exploateringsverksamhet) skall minst 50 % av likviderna amorteras.	Försäljning 165 tkr. Totalt amorterat 10 mnkr	Uppnått
Vid försäljning av värdepapper skall minst 50 % av eventuell reavinster gå till amortering av befintlig låneskuld	Reavinster 2,0 mnkr. Totalt amorterat 10 mnkr.	Uppnått
Kommunens årliga nettoamortering skall vara minst 10 mkr på befintlig låneskuld.	Amorterat 10 mnkr på befintlig skuld. Nyinvestering 50 mnkr lånefinansierad.	Uppnått
Investeringar skall vara självfinansierade	Haparanda Värmeverk helt lånefinansierad.	Ej uppnått
Soliditeten skall stärkas årligen för att ett långsiktigt mål om 60 % soliditet exklusive ansvarsförbindelse skall uppnås.	Sjunkit 1,1 % p g a förvärv Haparanda Värmeverk	Ej uppnått
Driftens budgetavvikelse skall vara 0 eller positiv	Underskott -5,1 mnkr trots tilläggsanslag 7,0 mnkr	Ej uppnått
Kommunens likviditet skall motsvara minst 5,0 % av skatter och statsbidrag	4,3 % p g a Migrationsverkets sena utbetalningar	Uppnått (utanför kommunens kontroll)

Av redovisningen framgår att fyra finansiella mål uppfylls av totalt åtta.

Kommunstyrelsen gör ingen samlad bedömning om man uppnår god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2016. Av den framgår att de båda målen för verksamheten inte har uppnåtts.

Verksamhetsmål	Utfall 2016	Måluppfyllelse KS bedömning
Den genomsnittliga sjukfrånvaron skall understiga 5,0 %.	5,47 %	Ej uppnått
Energiförbrukningen skall minska med 5 % i kommunens fastighetsbestånd.	Ökning med 1,2 %	Ej uppnått

Kommunstyrelsen gör ingen samlad bedömning om man uppnår god ekonomisk hushållning i det verksamhetsmässiga perspektivet.

3.2.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årets resultat delvis är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen är vid en sammantagen bedömning för 2016 delvis uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall inte är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2016 är inte uppfyllda.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat är positivt och uppgår till 16,791 mnkr (23,923 mnkr). Resultat medför därför en positiv mot budget med 11,343 mnkr. Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna.

Resultaträkning, tkr	Utfall 2016	Budget 2016	Budget- avvikelse	Utfall 2015
Verksamhetens intäkter	218 571	170 903	47 668	187 497
Verksamhetens kostnader	-763 290	-704 395	-58 895	-702 966
Avskrivningar	-28 822	-27 087	-1 735	-29 676
Verksamhetens nettokostnad	-573 541	-560 579	-12 962	-545 145
Skatteintäkter	381 586	383 576	-1 990	370 707
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	219 457	195 683	23 774	196 925
Finansiella intäkter	3 807	1 500	2 307	6 405
Finansiella kostnader	-11 186	-11 400	214	-10 298
Jämförelsestörande post	-3 332	0	-3 332	5 329
Årets resultat	16 791	8 780	11 343	23 923

Som framgår av förvaltningsberättelsen består årets resultat främst av överskott från det tillfälliga stödet för att hantera den uppkomna flyktingsituationen med 9,6 mnkr och ersättningar från Migrationsverket med 9,8 mnkr. Det tillfälliga stödet är nu upptaget till fullo och kommer inte att ge positiva effekter på kommande års resultat, samtidigt som ersättningsnivåerna från Migrationsverket kommer att sjunka under 2017. Detta medför att kommunen kommer att måsta fortsätta arbeta med att få balans i driften.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har kommunen vidtagit betydande åtgärder för att anpassa sin redovisning till detta krav.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

3.3.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed.

2017-04-13

Jenny Krispinsson
Uppdragsledare

Conny Erkheikki
Projektledare